

17. zasadnutie PS 1 – zápis

Dátum: 26. 04. 2022

Miesto: on-line formou, prostredníctvom aplikácie Webex

Čas: od 13:00 hod.

Zúčastnení:

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR – Milan Andrejkovič, Vladimír Kováč, Miroslav Liška, Viktória Šunderlíková, Štefan Szilva, Monika Miazdrová, Monika Mosejová, Veronika Drotárová, Martina Dubinová

Ministerstvo financií SR – Miroslav Danek, Michal Tomlain

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR – Lubomír Straka

Ministerstvo zdravotníctva SR – Vladimír Vlk

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR – Martin Kožányi, Marek Orlický

Ministerstvo spravodlivosti SR – Imrich Gombita

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR – Juraj Ždiňák

Ministerstvo životného prostredia SR – Martin Tuchyňa

DITEC, a. s. – Martin Švoňavec

Spoločnosť pre otvorené informačné technológie – Peter Hanečák

Úrad priemyselného vlastníctva SR – Vladimír Dropčo

Úrad Prešovského samosprávneho kraja – Peter Čurilla

Združenie miest a obcí Slovenska – Petra Glajšeková, Jozef Chajdiak

Združenie samosprávnych krajov – Tibor Baďura, Ján Drha

Program:

1. Otvorenie zasadnutia
2. Elektronické úradné konanie – schválenie aktualizácie centrálneho dátového modelu o dátový model elektronického úradného konania a nové jednotné referencovateľné identifikátory dátových prvkov elektronického úradného konania
 - a. Model elektronického úradného konania v CMÚ
 - b. Nové jednotné referencovateľné identifikátory pre dátové prvky elektronického úradného konania
 - c. Príklady XML štruktúr elektronických úradných dokumentov
 - i. Príklad: Žiadosť o dotáciu na slnečné kolektory
 - ii. Príklad: Rozhodnutie o dotácii na slnečné kolektory
3. Návrhy nových jednotných referencovateľných identifikátorov dátových prvkov publikačného minima
4. Návrhy nových základných číselníkov z publikačného minima
5. Návrhy nových URI šablón pre položky základných číselníkov
6. Návrh Metodiky klasifikácie a kategorizácie dát s ohľadom na potreby posudzovania poskytovania cloudových služieb
7. Návrh spôsobu prepojenia XSD schém s Centrálnym dátovým modelom a spôsob referencovania číselníkov v XSD
8. Prezentácia portálu znalosti.gov.sk a jeho služieb
9. Rôzne
10. Záver zasadnutia

K bodu 1: Otvorenie zasadnutia

Zasadnutie pracovnej skupiny PS1 - Pracovná skupina pre dátové štandardy a štandardy názvoslovia elektronických služieb (ďalej len „PS1“) otvoril predseda PS1 pán Andrejkovič (ďalej len „predseda PS1“).

Po privítaní všetkých prítomných členov predseda PS1 informoval o programe zasadnutia a vyzval členov PS1 na jeho prípadné doplnenie, návrhy na zmenu programu neboli uplatnené.

Predseda PS1 požiadal členov, aby sa vyjadrili k návrhu na vyhotovenie audio-video záznamu zo zasadnutia PS1, ktorý bude zverejnený na YouTube kanáli [Dátovej kancelárie](#). Proti návrhu neboli vznesené námietky a toto zasadnutie sa začalo nahrávať.

Predseda PS1 informoval, že zasadnutia PS1 sa zúčastnilo 13 z 27 členov pracovnej skupiny s hlasovacím právom, zároveň dodal, že na hlasovanie počas zasadnutia je potrebná účasť nadpolovičnej väčšiny členov pracovnej skupiny, t. j. v počte 14, z toho dôvodu PS1 nebola uznášaniaschopná.

K bodu 2: Elektronické úradné konanie – schválenie aktualizácie centrálneho dátového modelu o dátový model elektronického úradného konania a nové jednotné identifikátory dátových prvkov elektronického úradného konania

P. Liška informoval, že elektronické úradné konanie vychádza z dátových štandardov kvôli dátovej interoperabilite a snahou oddelenia dátovej kancelárie na Ministerstve investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (ďalej len „MIRRI“) je zladiť ho s centrálnym modelom údajov (ďalej „CMÚ“). CMÚ aktuálne pokrýva dátové štruktúry, ktoré opisujú napríklad register právnických osôb, register fyzických osôb, register adries, MetaIS a ďalšie iné entity.

a. Model elektronického úradného konania v CMÚ

P. Liška odporučil využívať licenciu Enterprise Architect, ktorú MIRRI zakúpilo. Z Metals je možné CMÚ stiahnuť v podobe zdrojového EHP, ktoré sa zobrazuje vo forme ULM diagramov.

P. Liška ďalej informoval o snahe rozšíriť CMÚ v rámci elektronického úradného konania, ktoré je potrebné upraviť najskôr na logickej úrovni (medzi entitami).

b. Nové jednotné referencovateľné identifikátory pre dátové prvky elektronického úradného konania

P. Liška uviedol, že elektronický formulár môže byť v elektronickom úradnom konaní v dvoch formách:

- podanie (dátový prvok - Electronic Submission), ktoré môže podať fyzická osoba, právnická osoba alebo OVM,
- rozhodnutie (trieda EGovDocument), ktoré môže vydať iba OVM.

Elektronické úradné konanie (e-gov „Proceedings“) sa dá definovať ako množina, ktorá zoskupuje účastníkov konania.

c. Príklady XML štruktúr elektronických úradných dokumentov

P. Liška odprezentoval na príkladoch XML štruktúru elektronických úradných dokumentov:

i. Príklad: Žiadosť o dotáciu na slnečné kolektory

- typ formulára je žiadosť,
- žiadosť podáva fyzická osoba Oskar Jahodný (žiadateľ), ktorý býva na určenej ulici a žiada o dotáciu na slnečné kolektory,
 - adresu je možné vybrať z registra adries, alebo ručne vypísať,
- ďalším účastníkom konania je Matilda Černá (suseda Oskara Jahodného),
- rozhodnutie v podobe elektronického formulára vydáva (vo forme XML) MIRRI a je to odpoveď na žiadosť, ktorú získajú všetky strany úradného konania.

ii. Príklad: Rozhodnutie o dotácii na slnečné kolektory

- URI identifikátory nie sú ešte využívané,
- XML je transformovateľné do iných formátov, ale aj dátovej interoperability, kde sa využívajú URI identifikátory.

P. Liška ďalej uviedol, že pridaním nových URI identifikátorov pre dátové prvky elektronického úradného konania sa rozširuje CMÚ (v tabuľke sú bielou farbou už zaregistrované prvky a zelenou farbou nové navrhované prvky).

P. Szilva doplnil, že cieľom je určiť povinné elementy tvoriace centrálny elektronický úradný dokument, a stanoviť pre CMÚ konkrétne elementy, ktoré by sa mali povinne používať.

Diskusia k bodu 2:

V rámci diskusie odznelo najmä:

- P. Szilva informoval o novom dizajneri elektronických formulárov (pripravovaný v rámci nového UPVS), v ktorom sa budú používať aj tie prvky, ktoré schválil PS1, čím sa dátový model rozšíri. Existujúce formuláre, (ktoré prvky nevyužívajú) budú mať stanovené prechodné obdobie, ktoré ešte bude predmetom zasadnutia štandardizačných pracovných skupín.
- P. Tuchyňa reagoval, že je v poriadku, ak e-gov dokument ako obálka pre viac typov dokumentov a zároveň navrhol upraviť niektoré označenia elementov, aby nedochádzalo k omylom.

Záver k bodu 2:

Návrh aktualizácie centrálného dátového modelu o dátový model elektronického úradného konania a nové jednotné identifikátory dátových prvkov elektronického úradného konania bude predložený na hlasovanie spôsobom per rollam v pracovnej skupine PS1 prostredníctvom Metals.

K bodu 3: Návrhy nových jednotných referencovateľných identifikátorov dátových prvkov publikačného minima

P. Liška informoval, že vznikom nového portálu znanosti.gov.sk sa začínajú využívať URI identifikátory v praxi.

P. Liška ďalej uviedol, že publikačné minimum sa dá definovať ako množina datasetov pre orgány verejnej moci, pričom:

- každý dataset má špecifickú štruktúru,
- obzvlášť pri publikačnom minime je dôležité, aby datasety mali rovnakú dátovú štruktúru,
- existujú prvky medzinárodnej ontológie patriace do CMÚ odporúčané Európskou úniou,
- každý dataset publikačného minima má nejaký model, ktorý vysvetľuje význam a štruktúru datasatu,
- na jednotlivých podstránkach definície datasetov verejnej správy sú zobrazené logické pohľady entít a aj popis datasetu vo forme tabuľky pre kvalitu 3* (štruktúrovaný, otvorený a neproprietárny formát) a 5* (URI a RDF),
- sa neustále vyvíja, konzultuje a prehodnocuje, aktuálne hlavne pre jednotlivé samosprávy.

P. Liška predstavil [nové URI identifikátory pre dátové prvky Publikačného minima](#), ktoré sa navrhujú zaradiť do CMÚ a [návrhy nových základných číselníkov](#), ktoré vyplývajú z tvorby dátových štruktúr.

Diskusia k bodu 3:

V rámci diskusie odznelo najmä:

- P. Čurilla sa zaujímal o význam a preferenciu používania 3*, 4* a 5* kvality.
- P. Liška – datasey MIRRI sú 3* aj 5*, pričom 5* datasey nie sú zatiaľ povinné ale odporúčané. Pri tvorbe nového informačného systému sa odporúča ho tvoriť už vo formáte 5* kvality. Význam 4* kvality používa URI identifikátory, ktoré nie sú z CMÚ (sú voľné, teda si ich môže každý vyrobiť sám), preto 4* datasey nemajú až takú pridanú hodnotu.
- Predseda PS1 doplnil, že navrhovanú kvalitu datasetov odporúča zohľadňovať aj pri projektoch, ktoré sa posielajú v rámci [dopytovej výzvy manažment údajov inštitúcií verejnej správy](#).

Záver k bodu 3:

Návrh nových jednotných referencovateľných identifikátorov dátových prvkov publikačného minima bude predložený na hlasovanie spôsobom per rollam v pracovnej skupine PS1 prostredníctvom MetaIS v znení, ako bol členom zaslaný pred spoločným zasadnutím PS1.

K bodu 4: Návrhy nových základných číselníkov z publikačného minima

P. Šunderlíková vysvetlila, že pod publikačným minimom štátnej správy sa rozumejú povinné datasey, ktoré by mali ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy zverejňovať, čo vyplýva z [Uznesenia vlády č. 553 z roku 2019](#), čo bude súčasťou aj novej vyhlášky o publikačnom minime, ktorá bude vykonávacím predpisom k Zákonu o údajoch a zároveň predstavila [návrhy nových číselníkov z publikačného minima](#):

- Číselník **Typ výsledku spracovania infožiadosti** a Číselník **Spôsob sprístupnenia informácií**,
 - hodnoty oboch číselníkov priamo vychádzajú zo [Zákona o slobodnom prístupe k informáciám](#). MIRRI hodnoty konzultovalo s jednotlivými organizáciami, ktoré majú za úlohu spracovanie infožiadostí.
- Číselník **Zdroj financovania pri dotačnej schéme**,
 - hodnoty vychádzajú z konzultácií MIRRI s jednotlivými organizačnými jednotkami a tiež s Úradom splnomocnenia vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti.

P. Šunderlíková ďalej uviedla, že MIRRI k návrhom nových základných číselníkov zatiaľ nedostalo žiadne pripomienky.

Diskusia k bodu 4:

V rámci diskusie odznelo najmä:

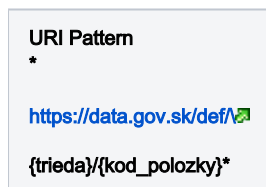
- P. Chajdiak sa zaujímal, či je možné do číselníka zaradiť ako jeden zo spôsobov výsledku spracovania infožiadosti aj „fikcia rozhodnutia o nesprístupnení informácie“.
 - P. Šunderlíková reagovala, že predložený návrh zaradia do základného číselníka pre publikačné minimum ešte pred spustením hlasovania.

Záver k bodu 4:

Návrh základných číselníkov z publikačného minima bude na základe diskusie rozšírený o názov položky: „fikcia rozhodnutia o nesprístupnení informácie“. Doplnený návrh nových základných číselníkov z publikačného minima bude predložený na hlasovanie spôsobom per rollam v pracovnej skupine PS1 prostredníctvom MetaIS.

K bodu 5: Návrhy nových URI šablón pre položky základných číselníkov

P. Šunderlíková predstavila [návrhy nových URI šablón pre položky základných číselníkov](#) vrátane zadaného všeobecného URI vzoru, čiže šablóny, ktorá je uvedená v tvare:

P. Šunderlíková ďalej upozornila na tabuľku, ktorá je súčasťou [URI šablóny pre položky základných číselníkov](#), z ktorej vyplýva, že položky číselníka sú naviazané na dátový prvok. Taktiež poznamenala, že v uvedenom základnom číselníku nemusia byť všetky druhy číselníkov, keďže ešte nie je aktualizovaný dátový model o všetky dátové prvky.

Záver k bodu 5:

Návrh nových URI šablón pre položky základných číselníkov bude predložený na hlasovanie spôsobom per rollam v pracovnej skupine PS1 prostredníctvom MetaIS v znení, ako bol členom zaslaný pred spoločným zasadnutím PS1.

K bodu 6: Návrh metodiky klasifikácie a kategorizácie dát s ohľadom na potreby posudzovania poskytovania cloudových služieb

Predseda PS1 uviedol, že predložená metodika bola predmetom na zasadnutí PS1 v predchádzajúcom roku. Cieľom návrhu metodiky je klasifikácia a kategorizácia dát a usmernenie poskytovateľov cloudových služieb, aby mohli garantovať stanovenú úroveň kvality.

Predseda PS1 ďalej informoval o [Vyhláske o bezpečnostných úrovniach pro využívaní cloud computingu orgány veřejné moci](#), ktorá v Českej republike nadobudla účinnosť v roku 2021. Uvedená vyhláška s predloženým návrhom metodiky klasifikácie a kategorizácie dát má podobnú logiku i nastavené postupy. Odlišujú sa od seba v hodnotení dopadov a v definíciách pojmov. Zároveň podotkol, že návrhom metodiky klasifikácie a kategorizácie dát sa:

1. navrhuje stanovenie 3 kategórií požiadaviek na dáta:
 - dôvernosť dát,
 - integrita,
 - dostupnosť,
2. navrhujú 4 kvalitatívne úrovne jednotlivých kategórií podľa závažnosti vplyvu na stanovené kategórie („0 – 3“),
3. navrhuje sa posudzovanie závažnosti vplyvu:
 - schopnosť samotného subjektu verejnej správy plniť svoje úlohy,
 - ovplyvnenie iného subjektu verejnej správy plniť svoje úlohy,
 - ochranu dát (najmä z pohľadu ochrany osobných údajov a citlivých dát),
 - potenciál výšky spôsobenej škody.

Predseda PS1 dodal, že metodika klasifikácie a kategorizácie dát s ohľadom na potreby posudzovania poskytovania cloudových služieb nie je legislatívnym dokumentom a aj po schválení PS1 bude mať skôr odporúčací charakter.

Diskusia k bodu 6:

- P. Čurilla sa vyjadril, že riešenie, ktoré je aktuálne platné v Českej republike je veľmi dobré.

Záver k bodu 6:

Návrh metodiky klasifikácie a kategorizácie dát s ohľadom na potreby posudzovania poskytovania cloudových služieb bude po prehodnotení možnosti zapracovať niektoré návrhy z českej úpravy predložený na hlasovanie spôsobom per rollam v pracovnej skupine PS1 prostredníctvom MetaIS.

K bodu 7: Návrh spôsobu prepojenia XSD schém s Centrálnym dátovým modelom a spôsob referencovania číselníkov v XSD

P. Szilva informoval o dokumentoch [návrh spôsobu prepojenia XSD schém s CMÚ](#) a [spôsobe referencovania číselníkov v XSD](#) a ďalej uviedol, že sa navrhuje pri spôsobe prepojenia XSD schém s CMÚ využiť:

- **variant 1:**
 - vznik dátovej štruktúry sa podľa štandardov definuje pomocou XSD schémy,
 - XSD schéma hovorí aké sú elementy povolené, aké elementy môžu byť doplnené, aký je to typ a pod.,
 - do definície dátovej štruktúry sa navrhuje zaviesť novú referenciu na CMÚ,
 - zvykom bolo použiť rovnaký názov elementu, napríklad „name“,
 - je potrebné pre dátový prvok deklarovať hodnotu formou anotácie, že prvok pochádza z CMÚ,
 - v prípade potreby definovania vlastného elementu, ktorý by zodpovedal elementu z CMÚ, bude potrebné ich spárovať.

P. Szilva ďalej uviedol, že pre zvyšné varianty, ktoré sú súčasťou [návrhu spôsobu prepojenia XSD schém s CMÚ](#) aktuálne nie je vhodné využitie. Z pohľadu budúcnosti je zaujímavý:

- **variant 3:**
 - vzájomné „väzbenie“ medzi elementmi formulárov by sa realizovalo v MetaIS
 - do existujúcich XSD schém by sa nové zmeny nedostali, lebo by bolo potrebné vydať novú verziu formulára.

P. Szilva informoval o definícii návrhu: „*Číselníky sa z definície dátovej štruktúry (XSD) referencujú vyžadovaním uvedenia šablóny referencovateľného identifikátora konkrétneho číselníka a referencovateľného identifikátora položky daného číselníka v dátovej štruktúre vyplnenej formulára (XML).*“, pričom uviedol, že ak sa v elektronickom formulári využíva číselník, je potrebné v XSD schéme uvádzať identifikátor číselníka (napr. <http://data.gov.sk/>), v prípade číselníka, ktorý nie je základný, sa pri identifikátore primerane postupuje aj podľa prílohy č. 9 vyhlášky ÚPVII č. 78/2020 Z. z. o štandardoch pre ITVS. Cieľom je nastaviť si jednotný spôsob vyžadovania uvedenia konkrétneho tvaru URI v XSD formou šablóny (pattern) alebo enumerácie.

Záver k bodu 7:

Návrh spôsobu prepojenia XSD schém s Centrálnym dátovým modelom kombináciou XSD a RDF a spôsob referencovania číselníkov priamo v XSD bude predložený na hlasovanie spôsobom per rollam v pracovnej skupine PS1 prostredníctvom MetaIS.

K bodu 8: Prezentácia portálu znalosti.gov.sk a jeho služieb

P. Liška informoval členov PS1 o novom portáli znalosti.gov.sk, pričom uviedol, že portál má k danému dňu nahratých 29 datasetov, napríklad niektoré dáta z MetaIS, číselník - druh adresy, pohlavie a iné. V súčasnosti sú jednotlivé dáta v rámci verejnej moci veľmi roztrieštené. Ich náprava a zmena stojí veľa času, úsilia a peňazí, čo vytvára veľkú reinformáciu dát.

Preto vzniká potreba dátovej interoperability, ktorá má za úlohu pospájať jednotlivé dáta, pričom vznikajú jednotlivé nové URI.

P. Liška ďalej uviedol, že dátová kancelária MIRRI bude organizovať k danej téme školenia.

Diskusia k bodu 8:

V rámci diskusie odznelo najmä:

- P. Švoňavec položil otázku v súvislosti s XSD schémou pre fyzickú osobu, právnickú osobu a adresu, či táto schéma bude platiť alebo nie.
 - P. Liška reagoval, že centrálny model cez MetaIS je k dispozícii vo verzii XSD schémy, centrálny model je možné zobrazit' aj pomocou UML, resp. v RDF. Ďalšie XSD schémy sa postupne pridávajú.
- P. Tuchyňa reagoval, že vníma dôležitosť komunikovať na všetky zúčastnené strany význam dátového manažmentu a zároveň sa zaujímal o možnosť naviazať komunikáciu s oddelením aplikačnej architektúry na MIRRI, ktorá by mohla byť prínosná najmä pri vizualizácii kľúčových komponentov.
 - Predseda PS1 reagoval, že komunikácia s oddelením architektúry MIRRI nie je problém, komunikácia intenzívnejšie prebieha v rámci projektov ako CIP (Centrálna integračná platforma) a MOU (Moje osobné údaje) a ďalšie.
 - P. Liška dodal, že s oddelením architektúry MIRRI je komunikácia na pravidelnej báze, hoci nie je organizovaná do pracovnej skupiny.
 - P. Tuchyňa navrhol klasický architektonický model a začať na bussiness úrovni a postupne prejsť cez technologickú až na aplikačnú úroveň.

K bodu 9: Rôzne

Neboli znesené námietky a návrhy na budúce body v rámci 18. zasadnutia pracovnej skupiny PS1.

Predseda PS1 všetkých členov PS1 informoval, že k 30. 04. 2022 končí ako vedúci oddelenia dátovej kancelárie na MIRRI SR.

K bodu 10: Záver zasadnutia

Predseda PS1 v závere zasadnutia poďakoval všetkým za účasť na zasadnutí i za návrhy, ktoré počas zasadnutia odzneli. Pripomenul, že bude spustené hlasovanie per rollam.

V Bratislave dňa 18. 05. 2022

Vyhotovila: Martina Dubinová

Kontrolovala: Monika Mosejová

Schválil: Milan Andrejkovič